

**§ 16 a. stk. 1 miljøgodkendelse af
svineproduktionen på
Skovvej 36, 6430 Nordborg**

Meddelt d. 20. maj 2019
Meddelt af Erhverv & Affald
Sønderborg Kommune

Registreringsblad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	29906777
Husdyrbrugets navn	Jens Peter Christiansen
Beliggenhedsadresse	Skovvej 36
Postnummer	6430
By	Nordborg

Ansøger

Ansøgers navn	Jens Peter Christiansen
Ansøgeradresse	Stevningnorvej 19
Ansøgerpostnummer	6430
Ansøgerby	Nordborg
Ansøgetelefon	21667689
Ansøger-email	nygaarden@bbsyd.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	25914562
Konsulent virksomhedsnavn	Miljø og Natur
Konsulentnavn	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning, Jakob Altenborg
Konsulentadresse	Byrumvej 30
Konsulentpostnummer	9940
Konsulentby	Læsø
Konsulenttelefon	26259791
Konsulent-email	jakob@miljoeognatur.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	5400011202
CHR numre	99507

Matrikler på ejendomsnummer

Tilladelsen er udarbejdet af:

Sønderborg Kommune

Landbrugsgruppen

Erhverv og affald

Rådhusstorvet 10

6440 Sønderborg

Sagsbehandler: **Sussanne Bigum Mortensen**

Sagsnummer: 18/41227

KS:ANTN

Indhold

1.	Indledning	6
1.1	Ikke teknisk resume	6
2.	Kommunens afgørelse	6
2.1	Udnyttelsesfrist og kontinuitetsbrud.....	7
2.2	Offentlighed	7
2.3	Revurdering af miljøgodkendelsen	7
2.4	Andre tilladelser, tilladelser og dispensationer	7
2.5	Lovgrundlag	8
3.	Vilkår for husdyrbruget	9
3.1	Generelle vilkår	9
3.2	Staldanlæg og produktioner	9
3.3	Energi og vandforbrug	10
3.4	Affald.....	10
3.5	Råvarer og hjælpestoffer	11
3.6	Driftsforstyrrelser eller uheld.....	11
3.7	Gødningsproduktion- og håndtering	11
3.8	Lugt.....	11
3.9	Fluer og skadedyr	12
3.10	Støj fra anlægget og maskiner.....	12
3.10	Husdyrbrugets ophør	13
4.	Vurdering af husdyrbruget og det ansøgte.....	14
4.1	Husdyrhold og stalde	14
4.2	Gødnings- og foderopbevaringsanlæg	15
4.3	Energi- og vandforbrug	16
5.	Landskabelig vurdering og overholdelse af afstandskrav	19
5.1	Husdyrbrugets beliggenhed	19
5.2	Planmæssige forhold	21
5.3	Grundvandsbeskyttelse	21
5.4	Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv.....	22
5.5	Placering i landskabet.....	24

6.	Husdyrbrugets ammoniakemission	24
6.1	Ammoniak, natur og bilag IV arter	24
6.2	Ammoniak og natur.....	24
6.3	Ammoniakdepositionskrav.....	24
6.4	Naturområder ved Skovvej 36	25
6.5	Bilag IV arter	27
7.	Husdyrbrugets lugtemission	27
8.	Andre genepåvirkninger fra husdyrbruget	29
8.1	Støj og vibrationer.....	29
8.2	Støv.....	30
8.3	Fluer og skadedyr	30
8.4	Transporter	31
8.5	Reststoffer.....	32
9.	Affaldsproduktion.....	33
10.	Gødningsproduktion og –opbevaring	35
11.	Reduktion af ammoniak ved anvendelse af BAT	36
12.	BAT (bedste tilgængelige teknik) på husdyrbruget	37
13.	Alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger.....	40
14.	Oplysninger m.v. til miljøkonsekvensrapport.....	40
15.	Offentliggørelse, klagevejledning og underretning.....	42
16.	Bilag.....	44
Bilag 5 - oplysninger fra ansøger		
B.	Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	54
B.1	Indretning og drift af anlæg mm.	54
	Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	54
B.2	Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.	54
B.3	Forhold til andre husdyrbrug	55
B.4	Beliggenhed og omgivelser	55
	Landskabs og planmæssige forhold.....	57
B.5	Ammoniakemission	59
	Natur.....	59
B.6	Lugtemission	61
B.7	Emissioner og genepåvirkninger.....	63

Støj	63
Lys	64
Fluer og skadedyr	64
Støv	65
Transport	66
Egenkontrol	67
Risici og håndtering	67
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug	68
Fast affald	69
Spildevandsmængde	70
Energiforbrug	71
Vandforbrug	72
Reststoffer	72
Foder	72
B.9 Valg af BAT	73
B.10 Grænseoverskridende virkninger	73
IE-husdyrbrug	74
Miljøkonsekvensrapport	74
D.1-a Udformning, dimensioner mm	74
D.1-b Forventede indvirkning på miljøet	74
Vandmiljø	74
Natur	75
Naboer/lugt	75
D.1-c Særkender	76
Beskrivelse af risici	76
Beskrivelse af risikominimering/BAT	76
D.1-d Væsentlige alternativer	77
D.2 Ikke teknisk resumé	77
Lugt	77
Vandmiljøet	77
Andre miljøpåvirkninger	77
D.3 Kompetente ekspert	78

1. Indledning

Jens Peter Christiansen har søgt om en § 16 a stk. 1 miljøgodkendelse, efter lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., af ejendommen Skovvej 36, 6430 Nordborg.

Ejendommen har en § 12 miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven fra 2016.

Der er søgt om godkendelse af de eksisterende produktionsarealer.

Sønderborg Kommune er godkendelsesmyndigheden.

1.1 Ikke teknisk resume

Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget og sker i eksisterende slagtesvinestalde.

Produktionsarealet udgør 3958,6 m² i ansøgt drift, nudrift og 8 års-drift.

Husdyrbruget på Skovvej 36 er ikke et IE-brug, da der ikke er over 2.000 stipladser til slagtesvin.

Ejendommen er placeret i landzone med ca. 650 m km til nærmeste lokalplanlagte område, "Danfoss Universe – etape 3" vest for ejendommen.

Ændringen lever op til genekriterierne for ammoniak og lugt.

2. Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler miljøgodkendelse efter Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. § 16 a på Skovvej 36, 6430 Nordborg, matr. nr. 5, Havnbjerg, Havnbjerg, til godkendelse af eksisterende produktionsarealer med de stillede vilkår.

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, i beskrivelsen af ejendommen samt i vurderingen af ændringen. Godkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af den miljøtekniske redegørelse, Kommunens vurdering og generelle lovkrav.

De stillede vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med ændringen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Husdyrbruglovens § 42.

Der er ikke med denne miljøgodkendelse taget stilling til evt. tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning som f.eks. Byggeloven eller Arbejdsmiljøloven.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget.

2.1 Udnyttelsesfrist og kontinuitetsbrud

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som udnyttet når byggeriet er færdigmeldt. Hvis godkendelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

En udnyttet godkendelse, tilladelse eller afgørelse efter anmeldelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. I forhold til godkendelser, hvor produktionstilladelsen er meddelt i m² produktionsareal, forudsætter udnyttelse, at mindst 25 % af det godkendte, tilladte eller anmeldte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt, og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene eller andre krav f.eks. økologiregler, som husdyrbruget er underlagt.

2.2 Offentlighed

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret i uge 29 på Sønderborg Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Sønderborg Kommune har fået en anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Der er i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen gennemført en nabohearing af naboer i konsekvensområdet for lugt i perioden fra den 10. april 2019 til den 10. maj 2019. Der indkom tre høringssvar i høringsperioden vedr. tung trafik på Skovvej. Høringssvaret er behandlet i bilag 6.

Miljøgodkendelsen er meddelt den 20. maj 2019.

Afgørelsen er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 20. maj 2019 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

2.3 Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal ikke revurderes.

2.4 Andre tilladelser, tilladelser og dispensationer

Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Sønderborg Kommune.

2.5 Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 1020 af 6. juli 2018 (husdyrbrugsloven) med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1467 af 6. december 2018, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges. Der henvises derfor i øvrigt til:

Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 1076 af 28. august 2018

Bekendtgørelse nr. 966 af 23. juni 2017 om miljøbeskyttelse

Bekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017 om naturbeskyttelse

Bekendtgørelse nr. 844 af 23/06/2017 om miljøregulering af visse aktiviteter

Bekendtgørelse nr. 1309 af 18/12/2012 om affald

Regulativ for erhvervsaffald i Sønderborg Kommune

Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier i Sønderborg Kommune

Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines, nr. 1611 af 10/12/2015

Kommuneplan for Sønderborg Kommune 2017-2029

3. Vilkår for husdyrbruget

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

3.1 Generelle vilkår

1. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra den dato hvor godkendelsen træder i kraft.
2. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Sønderborg Kommune.

3.2 Staldanlæg og produktioner

3. Der må kun placeres dyr i de med rødt markerede stalde:

Husdyrbrugets produktionsareal, dyretype, staldindretning og m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Klimastald II	255	Blandet ventilation	6 m	(#100490) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	255
Klimastald	696	Blandet ventilation	6 m	(#100305) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	696
Slagtesvin 1	238	Mekanisk ventilation	6 m	(#100484) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	238
Slagtesvin 2	237	Mekanisk ventilation	6 m	(#100485) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	237
Slagtesvin 3	237	Mekanisk ventilation	6 m	(#100486) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	237
Slagtesvin 4	237	Mekanisk ventilation	6 m	(#100487) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	237
Slagtesvin 5	237	Mekanisk ventilation	6 m	(#100488) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	237
Slagtesvin 6	236	Mekanisk ventilation	6 m	(#100489) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	236
Sum						2373

3.3 Energi og vandforbrug

- Hvis virksomhedens elforbrug på 2 på hinanden følgende år overstiger normatallet + 10 %, 118.000 kWh årligt, skal der foretages et energieftersyn, inden 2 år efter at elforbruget overstiger ovenstående. Besøgsrapporten fra energieftersynet skal fremsendes miljømyndigheden.
- Husdyrbruget skal kunne redegøre for vedligehold og service på ventilationsanlæggene, hvis dette bliver forlangt på tilsynet.
- Hvis husdyrbrugets vandforbrug overstiger 10.400 m³, skal ansøger sende en redegørelse til miljømyndigheden.

3.4 Affald

- Spildolie eller andet flydende farligt affald skal opbevares i egnede beholdere under tag og stå på rist, paller eller lignende, så eventuelle utætheder er synlige og spild ikke ødelægger de andre beholdere. Beholderne skal være mærket med indhold. Under beholderne skal der være en spildbakke med tæt bund, som ikke har afløb til kloak. Spildbakken skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares, og være resistent overfor de kemikalier, der kan opsamles.
- Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.
- Pesticidrester skal opbevares og håndteres som farligt affald. Tømt og rengjort (skyllet) pesticidemballage kan bortskaffes som dagrenovation.

10. Fast farligt affald som fx brugte olie- og brændstoffiltre skal opbevares indendørs i en beholder, der er resistent overfor olie og brændstof. Batterier, elsparepærer og spraydåser skal opbevares indendørs til de bortskaffes. Batterier opbevares i en syrefast beholder.

3.5 Råvarer og hjælpestoffer

11. Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankningen skal ske under opsyn.

3.6 Driftsforstyrrelser eller uheld

12. Nye olieprodukter og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere, som er tydeligt mærkede med indhold. De skal placeres under tag og beskyttes mod vejrlig på en oplagsplads med tæt belægning uden afløb. Oplagspladsen skal være indrettet således, at spild af olie og kemikalier kan holdes inden for et afgrænset område og uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand og kloak.
13. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal opdateres hvert 2. år og dato for udarbejdelse eller revidering af planen skal tilføjes planens forside.
14. Eventuelt spildt husdyrgødning, handelsgødning, kemikalier mv. skal opsamles straks.

3.7 Gødningsproduktion- og håndtering

15. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn.
16. Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvløssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

3.8 Lugt

17. Der skal til stadighed være rent og ryddeligt ved ejendommen, og denne må ikke give anledning til væsentlige lugt- og støvgener udenfor ejendommens areal.
18. 1 gang i ugen skal der udsluses husdyrgødning fra stalde med drænet gulv. Dette. Der skal føres logbog over udslusningstidspunkter. Er logbogen ikke ført ved tilsyn, skal der installeres en logger der registrerer udslusningerne elektronisk.

3.9 Fluer og skadedyr

19. Der skal på ejendommen foretages en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse. Såfremt der efter miljømyndighedens vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan miljømyndigheden meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres en handleplan med foranstaltninger svarende til de enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
20. Opbevaring af foder samt rengøring af arealer omkring fodersiloer skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

3.10 Støj fra anlægget og maskiner

21. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må på intet punkt - målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Dag	Kl.	Reference	dB(A)
Mandag-Fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 time	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

Miljømyndigheden kan forlange, at husdyrbruget skal dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal foretages og afrapporteres som "miljømåling - ekstern støj" i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger nr. 6 fra 1984 og nr. 5 fra 1993. Dokumentationen skal tilsendes miljømyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Tidsfrist herfor aftales med miljømyndigheden.

Dokumentationen skal udføres efter Miljøstyrelsens gældende vejledninger af et firma, som er godkendt af Miljøstyrelsen. Målingerne/beregningerne skal foretages og afrapporteres som "Miljømåling - ekstern støj". Målingen/beregningen skal foretages for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund, under de mest støjbelastende driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden. Grænseværdier for støj anses for overholdt, hvis målte eller beregnede værdier

fratrullet ubestemtheden er mindre end grænseværdien. Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger. Ubestemtheden må ikke være over 3 dB(A). Hvis støjgrænserne er overholdt, kan der kun kræves en årlig støjmåling. Udgifterne til dokumentation skal betales af husdyrbruget.

3.10 Husdyrbrugets ophør

22. Ved ophør af husdyrbruget skal der foretages:

- En oprydning i og omkring staldanlæg.
- Tømning og rengøring af fortank med rørsystemer, gyllekanaler/-kummer m.v. Gødningsrester og spildevand skal bortskaffes efter gældende regler.
- Tømning af alle olietanke.
- Bortskaffelse af restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. i henhold til Sønderborg Kommunes affaldsregulativer.

4. Vurdering af husdyrbruget og det ansøgte

Sønderborg Kommune skal ved meddelelse af en godkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven vurdere, om de ansøgte ændringer og udvidelser vil have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Kommunen skal også vurdere, om husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensyn til omgivelserne.

4.1 Husdyrhold og stalde

Landbruget drives som et konventionelt svinebrug. Et oversigtskort over anlægget kan ses i bilag 1.

Af tabel 1 fremgår staldsektionernes størrelse og produktionsareal i m², dyretype, staldsystemer og miljøteknologi. Produktionsarealets størrelse er 2.373 m² i både nudrift og ansøgt drift.

Produktionsarealets størrelse og dyrevelfærdsreglerne bestemmer hvor mange dyr der maksimalt må være i staldene. Dyrevelfærdsreglerne skal til enhver tid være overholdt¹.

Tabel 1. Oversigt over stalde, dyretyper og miljøteknologi.

Stald	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²	Dyretype, Staldsystem	Miljøteknologi
Klimastald II	255	255	Smågrise.Toklimastald, delvist spaltegulv	Hyppig udslusning
Klimastald	696	696	Smågrise.Toklimastald, delvist spaltegulv	Hyppig udslusning
Slagtesvin 1	238	238	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Hyppig udslusning
Slagtesvin 2	237	237	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Hyppig udslusning
Slagtesvin 3	237	237	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Hyppig udslusning

¹ Bekendtgørelse af lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin, nr. 56 af 11/1/2017

Slagtesvin 4	237	237	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Hyppig udslusning
Slagtesvin 5	237	237	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Hyppig udslusning
Slagtesvin 6	236	236	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Hyppig udslusning

Der sker ingen ændringer i produktionsarealerne i forhold til den tidligere godkendelse.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- Vilkår 3

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer, placering af ny bebyggelse

Der bygges ikke nyt i forbindelse med denne godkendelse.

Samdrift med andre husdyrbrug

Husdyrbruget på Skovvej 36, 6430 Ikke er ikke teknisk eller forureningsmæssigt forbundet med andre ejendomme. Smågrise indsættes fra ansøgers andre ejendomme hvorved der er en driftsmæssig sammenhæng med Brandsbølvej 2 og Stevningnorvej 19, 6430 Nordborg.

4.2 Gødnings- og foderopbevaringsanlæg

Gødningsopbevaring

Der er to eksisterende gyllebeholdere nord for staldanlægget på hhv. 1.430 m³ og 1.720 m³. Beholderne er ikke teltoverdækkede.

Der vil blive etableret en ny teltoverdækket gyllebeholder på 4.000 m³ samt en ny udkørselstank på maks. 99 m³.

Tabel 2 viser en oversigt over ejendommens gødningsopbevaringsanlæg.

Tabel 2. Gødningsopbevaringsanlæg

Type	Bygge Dato	Kontrol-dato	Volumen (m ³)	BBR Anlægs nr.

Perstrup (Betonelementer med kabel)	1998	08-10-2010	1548	

Gyllen i gyllebeholderen omrøres udelukkende forud for gylleudbringning.

Foderopbevaring

Der anvendes indkøbt foder og eget korn. Foderet leveres til siloer og foderlade, se bilag 1. Mht. støv mm. fra foderproduktionen er dette behandlet særskilt under støv.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer.

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derved at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at den redegjorte opbevaring af flydende husdyrgødning og foderopbevaring er tilstrækkeligt.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- Vilkår 13
- Vilkår 14
- Vilkår 17

4.3 Energi- og vandforbrug

Elforbrug

Elforbruget dækker primært ventilation, belysning, gyllepumper, drift af foderanlæg, jordvarmeanlæg, øvrige elektriske maskiner og forbrug i stuehuset samt evt. korntørring. Staldene og de øvrige driftsbygninger er uopvarmede. Alle staldbygninger er isolerede. Udtørring af stalde efter vask sker med dieseloliefyret varmekanon. Korntørring sker ved hjælp af oliefyr og stuehuset opvarmes med jordvarmeanlæg. Samlet energiforbrug i nudrift og ansøgt drift ses i tabel 3.

Tabel 3. El, diesel og fyringsolieforbrug i nudrift og ansøgt drift

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt drift
El	ca. 170.000*	ca. 100.000

Træpiller	ca. 20 tons*	ca. 20 tons*

*Tal fra godkendelse 2016

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af Seges er elforbruget ca. 10 kWh pr. slagtesvin og ca. 2 kWh pr. smågris. Forbruget for en tilsvarende produktion jf. normtal for 8.000 slagtesvin vil være på ca. 80.000 kWh og for 14.500 smågrise 29.000 kWh, samlet 109.000 kWh.

Vandforbrug

Ejendommens forventede vandforbrug fremgår af tabel 4.

Ejendommen forsynes med vand fra Havnbjerg Vandværk.

Der er ingen markvandingstilladelser på bedriftens arealer.

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af stalde, overbrusning af dyr.

Der er drikkekopper i de fleste stalde og ellers drikkenipler i foderautomaterne. Staldene bliver sat i blød i koldt vand inden vask. Iblødsætningen reducerer det efterfølgende forbrug af rengøringsvand og staldene vaskes med højtryksrensere og lunken vand (opvarmes vha. træpillefyret), hvilket også er vand- og ressourcebesparende.

Der føres ikke løbende journal over energi- og vandforbrug, men forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Det er ikke påtænkt at udarbejde planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager med efterfølgende igangsætning af reparation.

Tabel 4. Oversigt over vandforbrug i nudrift og ansøgt drift

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	5200 m ³	5200 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	600 m ³	600 m ³

Ifølge "Håndbog til driftsplanlægning fra 2015" udgivet af Seges beregnes der et vandforbrug på ca. 560 l pr. slagtesvin (32- 107 kg) og 143 l pr. smågris (7,3-32 kg) svarende til ca. 6.555 m³ for en tilsvarende produktion. Vandforbruget ligger under normen.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger oplyser at den maksimale forventede produktion ligger på ca. 8.000 slagtesvin samt 14.500 smågrise årligt.

Det fremgår af tabel 3, at det årlige elforbrug er på 140.000 kWh. I henhold til "Håndbog til Driftsplanlægning 2015" er elforbruget for en tilsvarende produktion ca. 109.000 kWh.

Sønderborg Kommune vurderer derfor, at det forventede forbrug i ansøgt drift er over normen.

For at fastholde fokus på elforbruget, men henblik på at på sigt at nedbringe forbruget til normen, hvis dette er muligt, skal der hvis virksomhedens elforbrug på 2 på hinanden følgende år overstiger normatallet + 10 %, 118.000 kWh årligt, foretages et energieftersyn, inden 2 år efter at elforbruget overstiger ovenstående

Besøgsrapporten fra energieftersynet skal fremsendes miljømyndigheden, og eventuelle forslag til forbedringer, som via en besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal udføres senest 2 år efter ansøgers modtagelse af besøgsrapporten.

Det er således ikke et vilkår at elforbruget skal nedringes til 118.000 kWh, men et vilkår at der skal tjekkes op på eventuelle forbedringer, hvert andet år så længe forbruget ligger over 118.000 kWh.

For at miljømyndigheden kan kontrollere elforbruget skal det dokumenteres, for eksempel ved fremvisning af elregning. Dokumentation skal gemmes mindst 5 år og fremvises miljømyndigheden på forlangende.

Det fremgår af tabel 4, at det forventede vandforbrug vil være ca. 6.000 m³ årligt efter ændringen.

I henhold til "Håndbog til driftsplanlægning 2015" er vandforbruget for en tilsvarende produktion ca. 10.400 m³.

Vandforbruget ligger lavere end normen.

For at sikre at der sker en god udnyttelse af ressourcerne stilles der vilkår om, at hvis vandforbruget overstiger 10.400 m³ skal ansøger indsende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorfor forbruget er steget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.

For at miljømyndigheden kan kontrollere vandforbruget skal forbruget registreres årligt. Dokumentation skal gemmes mindst 5 år og fremvises miljømyndigheden på forlangende.

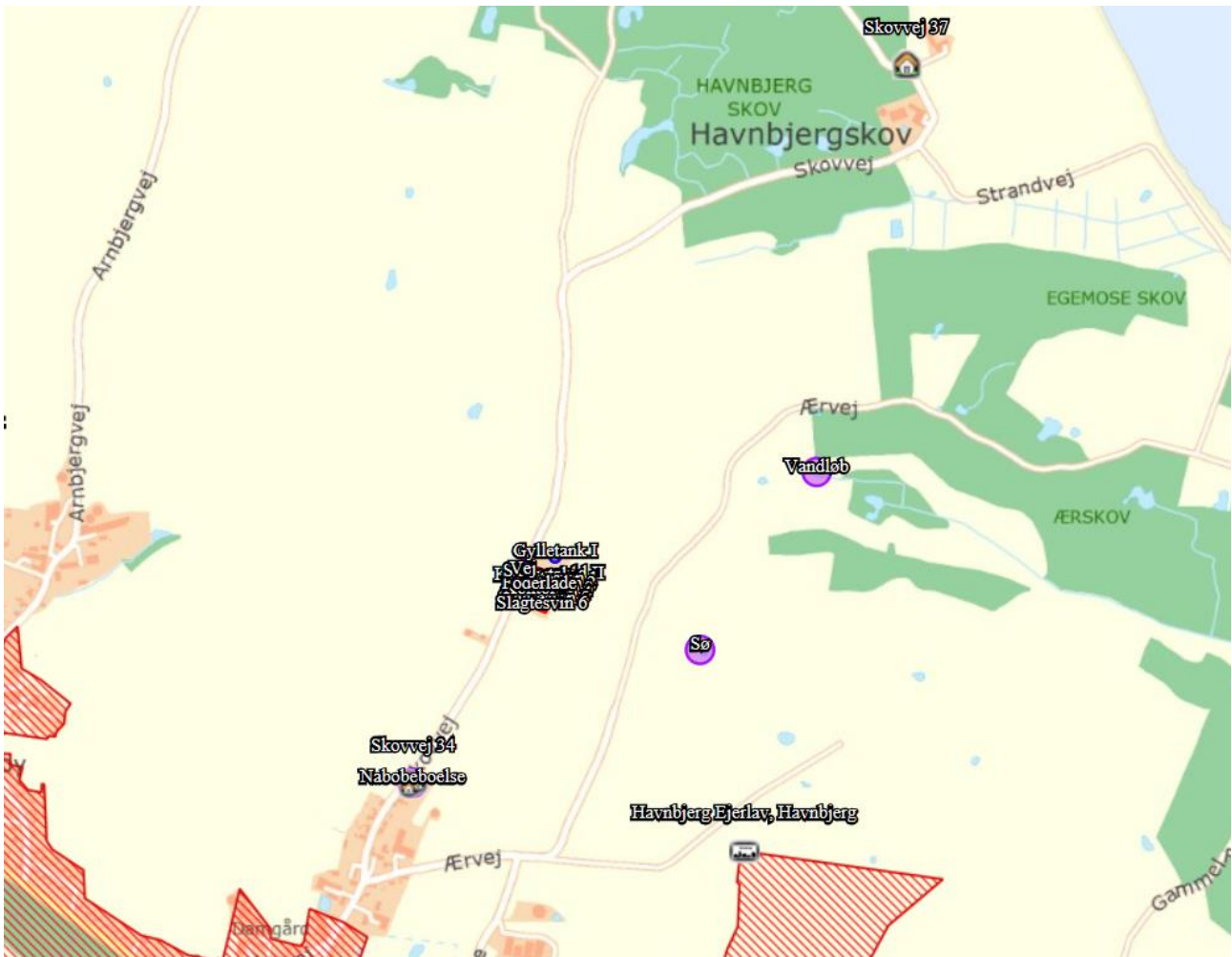
Det er miljømyndighedens vurdering, at virksomheden lever op til kravene til BAT for energi og vandforbrug, hvis vilkårene overholdes og virksomheden i øvrigt drives som beskrevet.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- Vilkår 4
- Vilkår 5
- Vilkår 6

5. Landskabelig vurdering og overholdelse af afstandskrav

5.1 Husdyrbrugets beliggenhed

Figur 1. Husdyrbrugets placering i forhold til omgivelserne

Figur 1 viser en oversigt med angivelse af anlæggets placering i forhold til omgivelserne. Jf. husdyrbruglovens § 6 er etablering af husdyranlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug der medfører forøget forurening, ikke tilladt indenfor eller i en afstand af mindre end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål, eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Husdyrbruget på Skovvej 36 er beliggende i landzone. Fra husdyrbruget er der ca. 1.237 meter til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, som ikke er ejet af ansøger. Nabobeboelsen på Skovvej 37 er beliggende nordøst for husdyrbruget.

Der er ca. 500 meter til nærmeste beboelse, som er en del af samlet bebyggelse. Det drejer sig om Skovvej 34, som ligger syd for staldanlægget. Se figur 1.

Der er ca. 650 m til nærmeste lokalplanlagte område, "Danfoss Universe – etape 3", sydøst for ejendommen som også er nærmeste byzone.

Etablering af husdyranlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening, er endvidere ikke tilladt indenfor de i tabel 5 beskrevne afstande.

Etablering af husdyranlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening, er endvidere ikke tilladt indenfor de i tabel 5 beskrevne afstande.

Tabel 5. Forbudszoner (målt fra nærmeste stald eller lager, hvor der sker ændringer)

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Byzone	ca. 441 m	Danfoss Universe – etape 3	50 m
Sommerhusområde	Ca. 2,3 km	Fra staldanlægget til sommerhusområde ved Arnbjerg	50 m
Lokalplanlagt område (bolig, erhverv, rekreative formål etc.)	ca.650 m	Fra staldanlægget til lokalplan "Danfoss Universe etape 3"	50 m
Nærmeste nabo (uanset landbrugspligt eller ej)	Ca. 500 m	Fra stald til Skovvej 34	50 m
Nærmeste nabobeboelse (uanset om det er landbrug eller ej) i samlet bebyggelse	500 m	Skovvej 34	50 m

Jf. husdyrbruglovens § 8 må stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg ikke etableres indenfor afstande der fremgår af tabel 6.

Tabel 6. Oversigt over afstande

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Stuehus	-	Intet stuehus	15 m
Naboskel	Ca. 4 m	Fra gyllebeholder til matrikel mod nord, matrikel 531, Havnbjerg Ejerlav, Havnbjerg	30 m
Levnedsvirksomhed	> 25 m	Butikker i Havnbjerg	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	ca. 1,2 km	Fra staldanlægget til Lavensby Vandværk	50 m

Enkelt vandindvindingsanlæg	Ca. 956 m	Fra eksisterende staldanlæg til DGU 162.739 (vandboring Kvanløkke 2)	25 m
Vandløb	ca. 340 m	Fra stald til rørlagt vandløb 6.4 privat.	15 m
Dræn	> ca. 15 m	Så vidt vides er der ingen drænrør indenfor 15 m fra stalde og lagre.	15 m
Sø (større end 100 m ²)	320 m	Fra ny stald til sø øst for ejendommen	15 m
Privat fællesvej	> 15 m	Der er ikke umiddelbart kendskab til, hvor den nærmeste private fællesvej ligger	15 m
Offentlig vej	Ca. 15 m	Fra staldanlægget til offentlig vej (vejlitra 7000).	15 m
Kategori 1	Ca. 4,3 km	Fra staldanlægget til Lilleskov Troldsmose	10 m

Miljømyndighedens vurdering

Afstanden til fra gyllebeholder til naboskel overholdes ikke. Da gyllebeholderen er eksisterende og lovligt opført, vurderes afstanden til skel at være af underordnet betydning.

Det vurderes, at Husdyrlovens §§ 6, 7 og 8 overholdes. Der stilles derfor ikke supplerende vilkår.

5.2 Planmæssige forhold

Ifølge Kommuneplan 2017 – 2029 for Sønderborg Kommune ligger ejendommen i landområde med kommuneplannummer 1.2.001.J. Ejendommen er beliggende i et område, som ikke er omfattet af en lokalplan.

Ifølge Spildevandsplan 2016 - 2021 for Sønderborg Kommune ligger ejendommen i et ukloakeret område (VP2). Spildevand fra ejendommen renses til rensklasse "OP".

Ejendommen forsynes med vand fra egen boring.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at ændringen anlægget med de nye stalde kan ske uden at der opstår konflikt med planforholdene eller grundvandsforholdene i Sønderborg Kommune.

5.3 Grundvandsbeskyttelse

Bedriften ligger inden for indsatsområde inden for nitratfølsomme indvindingsområder, og inden for område med særlig drikkevandsinteresse.

Af kort fra GEUS fremgår det at den naturlige beskyttelse af grundvandsmagasinet i området er god. Der er moræneler over det primære grundvandsmagasin.

Der er derfor ikke behov for grundvandsbeskyttende tiltag udover den generelle regulering.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at ansøger er opmærksom på grundvandsbeskyttelse i området, og at grundvandet er tilstrækkeligt beskyttet af de geologiske forhold i området. Der stilles derfor ingen yderligere vilkår.

5.4 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv.

Husdyrbruget er ikke beliggende indenfor:

- Fredede områder
- Fortidsmindebeskyttelseslinje
- Kirkebyggelinjer og kirkelandskaber
- Å- og søbeskyttelseslinjer
- Strandbeskyttelseslinje
- Kystnærhedszone
- Klitfredningslinje
- Bevaringsværdige landskaber
- Kulturhistorisk bevaringsværdier
- Lavbundsareal
- Naturbeskyttelsesområder
- Værdifulde kulturmiljøer
- Rekreative interesseområder
- Beskyttede sten- og jorddiger
- Skovrejsningsområder, Ejendommen ligger i et område hvor skovrejsning er uønsket.

Anlæggets beliggenhed indenfor eller i umiddelbar nærhed til:

Særligt værdifulde landbrugsområder: Ejendommen ligger indenfor særligt værdifuldt landbrugsområde.

Biologiske korridorer: Ejendommen ligger indenfor biologiske korridorer. I forbindelse med de biologiske korridorer og potentielle biologiske korridorer må ændringer i arealanvendelsen, bl.a. etablering af nye større anlæg, ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.

Specifikke geologiske bevaringsværdier: Ejendommen ligger indenfor Nordborg Tunneldal, som er et geologisk bevaringsværdigt område. Landskabsformer, blotlagte geologiske profiler mv., som tydeligt viser landskabets geologiske tilblivelse, skal bevares og søges holdt synlige uden skærmende eller slørende beplantning og bebyggelse.

Natura 2000: Der er ingen bygninger inden for Natura 2000. Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde på land er habitatområde H189 Lilleskov Troldsmose, beliggende 4,2 km sydøst for anlægget. Nærmeste marine internationale naturbeskyttelsesområde er Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet rundt om Als (habitatområde 173), som ligger ca. 2,5 km nordøst for ejendommen.

Beskyttede naturarealer (§ 3): Ca. 300 m øst for gyllebeholderen ligger en beskyttet sø.

Økologiske forbindelser: ca. 273 m vest for gødningsopbevaringsanlægget og ca. 500 m vest for staldanlægget ligger en økologisk forbindelse. Anlæggene berører ikke forbindelsen.

Indsatsområde for truede dyrearter: Ejendommen og de tilhørende gødningsopbevaringsanlæg sydvest for ejendommen ligger indenfor indsatsområde for grøn frø, Løvfrø, Spidssnudet frø og Stor Vandsalamander.

Fortidsminder: Der er ca. 70 meter til et registreret fortidsminde, en rundhøj mod vest.

Miljømyndighedens vurdering

Særligt værdifulde landbrugsområder: Ejendommen ligger indenfor særligt værdifuldt landbrugsområde, hvilket går i fint spænd med virksomhedens produktion og anlæg.

Biologiske korridorer: Ejendommen ligger indenfor biologiske korridorer. I forbindelse med de biologiske korridorer og potentielle biologiske korridorer må ændringer i arealanvendelsen, bl.a. etablering af nye større anlæg, ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder. Da der ikke bygges nye bygninger i forbindelse med ændringen, vurderes ændringen ikke at have indflydelse på den biologiske korridor i området.

Specifikke geologiske bevaringsværdier: Ejendommen ligger indenfor Nordborg Tunneldal hvilket betyder at området skal holdes frit for skæmmende eller slørende beplantning og bebyggelse. Da der ikke opføres nye bygninger i forbindelse med ændringen, vil det heller ikke være nødvendigt med beplantning.

Natura 2000: Der er ingen bygninger inden for Natura 2000.

Beskyttede naturarealer (§ 3): Ca. 300 m øst for gyllebeholderen ligger en beskyttet sø. Ændringen vurderes ikke at have betydning for søen, i det afstanden til søen, forbliver uændret.

Økologiske forbindelser: ca. 273 m vest for gødningsopbevaringsanlægget og ca. 500 m vest for staldanlægget ligger en økologisk forbindelse. Anlæggene berører ikke forbindelsen. Ændringen vurderes ikke at have indflydelse på den økologiske forbindelse, i det der ikke bygges nyt i forbindelse med ændringen.

Indsatsområde for truede dyrearter: Ejendommen og de tilhørende gødningsopbevaringsanlæg sydvest for ejendommen ligger indenfor indsatsområde for Grøn frø, Løvfrø, Spidssnudet frø og Stor Vandsalamander.

Ændringen vurderes ikke at have indflydelse på indsatsområderne, i det der ikke bygges nyt forbindelse med ændringen.

Fortidsminder: Der er ca. 70 meter til et registreret fortidsminde, en rundhøj mod vest. Ændringen vurderes ikke at have indflydelse på rundhøjen, der til stadighed er beskyttet af museumslovens § 29.

Kommunen vurderer samlet på baggrund af ovenstående, at ændringen ikke vil forringe de landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- eller rekreative værdier i området.

5.5 Placering i landskabet

Produktionsanlægget på ejendommen Skovvej 36 er beliggende i landområde nordøst for landsbyen Havnbjerg.

Ejendommen ligger i et område, der er udpeget som landbrugsområde.

Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse. En del markskel er markeret med levende hegn, og nord for anlægget ligger der skove.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at ændringen ikke ændrer på den landskabelige oplevelse, idet der ikke ændres på bygningsmassen. Der stilles ingen vilkår hertil.

6. Husdyrbrugets ammoniakemission

BAT-krav til ammoniakemission er lagt sammen med det generelle ammoniakreduktionskrav til ét samlet krav for husdyrbrug, som har en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år. Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige virkninger på miljøet og må derfor heller ikke skade bevaringsmålsætningen for internationale naturbeskyttelsesområder.

6.1 Ammoniak, natur og bilag IV arter

Afsnittet omhandler husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af beskyttet natur, der forekommer fra husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg.

6.2 Ammoniak og natur

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Den samlede ammoniakemission i ansøgt drift og i nudrift (8-års drift) fra husdyrproduktionen på Skovvej 36 er vist i nedenstående tabel 7:

Tabel 7. Samlet ammoniakemission fra stald og lager

Samlet emission: **3958,6** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **0,0** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **0,0** (kg NH₃-N/år)

6.3 Ammoniakdepositionskrav

Nedenstående tabel 8 viser specifikke krav om maksimal total- og meredeposition af ammoniak til kategori 1 og 2 natur, samt krav der kan stilles til kategori 3 natur.

For nærmere beskrivelse af naturarealer der hører under kategori 1-3 samt beskyttede naturtyper udenfor kategorierne se Bilag 2.

Tabel 8. Krav til maksimal ammoniakdeposition i kategori 1-3.

Naturtyper med fastsat beskyttelsesniveau	Beskyttelsesniveauer
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. <i>Totaldeposition</i> (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden ^{*)} : 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. <i>totaldeposition</i> på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. <i>merdeposition</i> , og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m	

6.4 Naturområder ved Skovvej 36

Sønderborg Kommune har foretaget en konkret vurdering af de mulige påvirkninger af naturen i nærområdet til ejendommen på Skovvej 36. Vurderingen tager udgangspunkt i beregninger af ammoniakdeposition til de enkelte naturområder.

Der findes i nærområdet til Skovvej 36 en række naturarealer. De naturarealer der ligger nærmest, er ammoniakfølsomme skove (kategori 3) og beskyttede enge, moser, overdrev og søer.

Beregne værdier for ammoniakdeposition til naturarealer ved Skovvej 36

Depositionsberegningen til nærliggende naturområder der er foretaget i husdyrgodkendelse.dk, fremgår af nedenstående tabel 9. Af tabellen fremgår kun enkelte beregninger, da meremissionen som følge af projektet er 0 Kg N/år, hvilket betyder, at der ikke vil være en øget påvirkning af naturområderne.

Beregne værdier for ammoniakdeposition til naturarealer ved Skovvej 36

Depositionsberegningen til nærliggende naturområder der er foretaget i husdyrgodkendelse.dk, fremgår af nedenstående tabel 9:

Tabel 9. Depositionsberegninger til nærliggende naturområder

Naturpunkt	Naturtype	§ 7 natur	Bilag IV arter	Afstand	Merdeposition (kg N/ha/år)	Total (kg N/ha/år)
A	Mose	Kat. 3	x	670	0,0	0,8
B	Sø			300	0,0	0,0
2505	Overdrev	Kat. 3		570	0,0	0,0

- Se også bilag 4

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 områder (kategori 1 natur)

Det nærmeste terrestriske Natura 2000 område til det ansøgte projekt på Skovvej 36 er Lilleskov og Troldsmose i Nørreskoven ca. 8 km sydøst for anlægget.

Naturtyperne i Natura 2000 området er omfattet af § 7 i husdyrloven som kategori 1 natur. Efter lovgivningen er den maksimalt tilladelige totaldeposition 0,2 kg N/ha/år.

Som følge af projektets karakter og den store afstand til Natura 2000 området er der ikke beregnet ammoniakdeposition til kategori 1 naturtyperne, da den vil være 0,0 kg N/ha/år i både merdeposition og totaldeposition.

For nærmere beskrivelse af Natura 2000 områder tættest ved anlægget –se Bilag 2.

Kategori 2-natur (større ammoniakfølsomme naturtyper udenfor Natura 2000-områder)

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder, se bilag 1.

Efter en gennemgang af luftfotos er det registreret, at nærmeste § 7 kategori 2 areal, et beskyttet overdrev > 2,5 ha, findes ca. 8 km fra ejendommen på Arnkils Øre. Der er ikke foretaget beregning til området på grund af den store afstand.

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 områder (kategori 1 natur)

Kategori 3-natur (andre ammoniakfølsomme naturområder)

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, se bilag 1.

Da der ikke sker en øget påvirkning af naturområder omfattet af kategori 3 jf. den samlede emission fra anlægget, bliver naturområderne ikke nærmere beskrevet, men kan ses på bilag 2.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

6.5 Bilag IV arter

Bilag IV arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV fremgår en liste over arters udbredelse i et grid på 10x10 km fordelt over hele landet. Af listen og ud fra kommunens egne registreringer fremgår det, at følgende arter er registreret i nærområdet til Stenderup 1:

Brunflagermus	Nyctalus noctula
Sydflagermus	Eptesicus serotinus
Dværgflagermus	Pipistrellus pygmaeus
Pipistrelflagermus	Pipistrellus pipistrellus
Vandflagermus	Myotis daubentonii
Stor Vandsalamander	Triturus cristatus
Spidssnudet frø	Rana arvalis
Løvfrø	esculentus

I området findes mange kendte ynglelokaliteter for løvfrø. Flere af området søer og vådområder kan være levested for andre særligt beskyttede arter af padde.

Gamle bygninger og træer kan fungere som dagskjul og overvintringssted for flagermus.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer med baggrund i oplysninger om den ansøgte drift, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt

7. Husdyrbrugets lugtemission

Lugtgeneberegningerne viser, at alle geneafstandskrav for lugt er overholdt, og ændringen af produktionen forventes således ikke at give anledning til mærkbare gener for ejendomme i landzone. Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i tabel 9a.

Tabel 9a: Lugt i nudrift og ansøgt drift

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	31320	81117	31320	81117
Ansøgt drift	31320	81117	27338	68888
Fald	0	0	3982	12229

Som angivet i tabel 9.a sker der et fald i lugtemissionen med det ansøgte projekt. I forbindelse med godkendelsen vil der blive foretaget ugentlig udslusning af husdyrgødning fra stalde med drænet gulv. Dette tiltag reducerer lugtemissionen med 20 %. Der vil blive ført logbog over udslusningstidspunkter.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Geneafstandskrav for lugt til enkeltbolig er dermed overholdt, se tabel 10.

Afstandskrav mht. lugtgener skal måles til staldanlæggets lugtmæssige centrum.

Tabel 10. Oversigt over lugtberegning ved den ansøgte produktion

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Skovvej 37	0	NY	216,5	216,5	1317,8	Ja
Skovvej 34	0	NY	483	434,7	481,3	Ja
Havnbjerg Ejerlav, Havnbjerg	0	NY	647	614,7	676	Ja

Konsekvenszone: 735 m

Nærmeste samlede bebyggelse tager udgangspunkt i beboelsen på Skovvej 34. Afstanden fra anlægget til denne bolig er ca. 481,3 m. Den korrigerede geneafstand er beregnet til ca. 434,7 m. Lugtgenekravet er dermed overholdt.

Nærmeste byzone er Havnbjerg 676 m fra anlægget. Den korrigerede geneafstand er ca. 614,7 m. Lugtgenekravet er her ligeledes overholdt.

Konsekvenszonen, dvs. det område som identificerer hvilke naboer, der ville kunne blive udsat for lugtpåvirkning af en vis styrke, er beregnet til 735 m. Naboer i dette område vil være hørings- og klageberettigede.

Kumulation af lugt

Hvis der er andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzone, samlet bebyggelse eller hos nabo, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen.

Der er ikke kumulation fra andre husdyrbrug i forhold til lugt til nærmeste nabo, samlet bebyggelse eller byzone.

Miljømyndighedens vurdering

Lugtemission forekommer fra staldanlægget og fra gødningshåndtering. Staldanlægget forventes ikke at give anledning til lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type husdyrproduktion. Der foretages frem over udslusning af gulle fra stalde med drænet gulv, ugentligt hvilket ifølge www.husdyrgodkendelse.dk reducerer lugten med 20 %.

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer hhv. byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig i landzone er overholdt. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra stalden ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Landzonen betragtes normalt som landbrugets arbejdsområde, hvilket betyder, at beboerne i landzonen må forvente en del lugtgener. Når lugtgeneafstanden er overholdt, anses lugtpåvirkningen for at være indenfor tålegrænsen for boliger på landet.

Sønderborg Kommune vurderer, at lugt fra stalden ikke vil give væsentlige lugtgener for naboerne. Det vurderes, at det er sikret, at lugtgener for de omkringboende er begrænset og ikke ud over, hvad der kan forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- Vilkår 17
- Vilkår 18

8. Andre genepåvirkninger fra husdyrbruget

8.1 Støj og vibrationer

Der kan forekomme støjkloder fra:

- Foderanlæg og kompressor
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodelis støj i forbindelse med markdrift
- Korntørring

Driftsperiode for støjkilder

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 6-18. Dog med undtagelse af den periodevise markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Der anvendes færdigblandet foder og der er automatisk fodring 3 gange pr. dag. Der anvendes tørfoder. Foderanlægget er kun til transport af foder da alt foder leveres færdigblandet på ejendommen.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjkilder

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Miljømyndighedens vurdering

For at leve op til Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder stiller Sønderborg kommune følgende vilkår:

- Vilkår 21

8.2 Støv

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendommen beliggende nær ved vejene.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg kommune stiller ikke vilkår vedr. støv, da det vurderes på baggrund af ejendommens beliggenhed, ikke at give anledning til gener for naboer.

8.3 Fluer og skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Herudover anvendes der rovfluer.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer.

Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. (Bek. nr. 611 af 23. juni 2001). Der er fast aftale med privat rottebekæmpelsesfirma.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg kommune vurderer med beskrevne tiltag at ejendommen håndterer bekæmpelse af skadedyr korrekt.

Sønderborg kommune stiller følgende vilkår for at undgå gener i forbindelse med skadedyr:

- . Vilkår 19
- . Vilkår 20

8.4 Transporter

I forbindelse med transport til og fra ejendommen er der etableret egen indkørsel, således der ikke ligger andre beboelser langs vejen. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten. Antallet af transporters ifør og efter denne godkendelse ses i tabel 11.

Tabel 11: Transporter

Transporter	Før godkendelse			Efter godkendelse		
	Antal/ år	Kapacitet pr. transport	Transport- middel	Antal/ År	Kapacitet pr. transport	Transport- middel
Transport af tilskudsfoder	52	38 tons	Lastbil	52	38 tons	Lastbil
Halm	1	12 tons	Traktor	1	12 tons	Traktor
Levering af smågrise	26		Traktor	26		Traktor
Afhentning slagtesvin	35	-	Traktor	35	-	Traktor
Afhentning af døde dyr	52	-	Lastbil	52	-	Lastbil
Afhentning af smågrise	26*	varierende	Traktor	26	varierende	Traktor
Udbringning husdyrgødning – gylle	240	25 tons	Traktor	240	25 tons	Traktor
Affald	26	-	Lastbil	26	-	Lastbil

Brændsel	1		Lastbil	1		Lastbil
Transporter i alt	459			459		

* Antallet af transporter af smågrise, i alt 26/årligt er ved en fejl ikke opgivet i ansøgningsmaterialet i 2016. Der har dog siden den tidligere godkendelse, hele tiden været 459 transporter årligt.

Antallet af transporter i tabel 11 er skønnede.

Der køres med husdyrgødning i vækstsæsonen.

Antallet af transporter vil stige med 26 læs i forhold til godkendelsen fra 2016. Dog er der i godkendelsen fra 2016 ved en fejl ikke opgivet transport af smågrise. Dvs. der reelt ikke er en forskel i transport, da det siden 2016 har været ca. 459 pr. år. Der er ingen ændringer i de øvrige transport. Reglerne for udkørsel vil blive overholdt.

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Transport og udbringningen af gyllen vil ske med traktor og gyllevogn.

Herudover forekommer transport med mindre biler og personbiler, herunder fx dyrlæge, mv.

Miljømyndighedens vurdering

Antallet af transport stiger ikke i forbindelse med ændringen. Kørsler tilrettelægges, så de er til mindst mulig gene for de omkringboende. Sønderborg kommune stiller ikke vilkår transport, da det vurderes på baggrund af ejendommens beliggenhed, ikke at give anledning til gener for naboer.

8.5 Reststoffer

Gyllen der produceres, vil udover affaldsstoffer fra svinene, indeholde en vis andel af vand- og foderspild, samt vaskevand mv. fra rengøring og desinfektion.

Udbringning af gylle vil ske efter gældende lovgivning med hensyn til kvælstof-, fosfor- og zinkindhold.

Der fodres med eget korn og indkøbt tilskudsfoeder.

Miljømyndighedens vurdering

Som tidligere nævnt ligger ejendommen i det åbne land, som er udlagt til landbrugsområde.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjmålinger eller –beregninger.

Sønderborg Kommune vurderer, at da anlægget ligger i landzone, må naboer påregne støjgener i mindre grad fra landbrugsproduktionen.

Med hensyn til støvgener fra ejendommen forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Anlæggets placering vurderes til at yde en tilstrækkelig afskærmning imod lysgener for omboende. Sønderborg Kommune vurderer derfor at der ikke er grund til at stille yderlige vilkår.

Sønderborg Kommune vurderer, at ændringen ikke medfører forhøjet risiko for tilhold af skadedyr og forekomst af fluer.

Opbevaring af foder samt rengøring af arealer omkring fodersiloer skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Miljøgodkendelsen meddeles i medfør af Husdyrbrugsloven. Der kan derfor kun stilles vilkår til, hvilke udkørselsveje på ejendommen, der må benyttes og hvornår. Færdselsloven regulerer kørsel på offentlige veje.

Ind-/udkørsel til anlægget vurderes at være hensigtsmæssigt placeret i forhold til naboer og trafik hensyn. Den interne trafik på ejendommen vurderes ligeledes ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne. Der stilles derfor ikke vilkår til kørselsveje.

På baggrund af ovenstående stilles ingen vilkår:

9. Affaldsproduktion

På ejendommen forekommer ingen opbevaring af klinisk / medicinsk affald (sprøjter medicinrester m.v.), idet dette medtages/bortskaffes af dyrlæge eller gennem den kommunale modtagestation. Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ eller via dyrlæge.

En opgørelse over de årlige affaldsmængder kan ses i tabel 12.

Tabel 12. Affaldsmængder

Affaldstype	Opbevaring ssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	-	-		ingen		
Olietromle	-	-		ingen		
Blyakkumulato r		Egen		ingen	16.06.01	05.99
Spraydåser	Stald	Egen	Kommunal modtagestation	15	16.05.04	23.00
Kanyler i særlig beholder	Stald	Egen	Kommunal modtagestation	varierende	18.02.02	05.13

Tørbatterier – NiCd		Egen	Kommunal modtagestation	1	20.01.33	77.00
Tørbatterier – Kviksølv		Egen	Kommunal modtagestation	1	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container	Egen	Kommunal modtagestation		15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Egen	Kommunal modtagestation		15.01.02	52.00
Bigbags af PE-plast	Container	Egen	Kommunal modtagestation		15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Egen	Kommunal modtagestation		20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	varierer	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container	Egen	Kommunal modtagestation		Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Driften af marker foretages fra anden ejendom, hvorfor der ikke er affald i form af blyakkumulatorer, oliefiltere mv. på ejendommen.

Farligt affald som lysstofrør og spraydåser køres af ejer til containerplads.

Miljømyndighedens vurdering

Husdyrbruget er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og ansøger skal selv sørge for at sortering, opbevaring og bortskaffelse sker i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes affaldsregulativ.

Ejer skal sikre sig, at genanvendeligt affald bliver afleveret til et registreret genanvendelses anlæg.

Der henvises til:

- *Affaldsbekendtgørelsen*
- *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier Forskrift 1/2011*
- *Regulativ for erhvervsaffald, 2017*
- *Regulativ for husholdningsaffald, 2017*
- *Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr*

For at sikre, at der ikke sker forurening på ejendommen i forbindelse med opbevaring og håndtering af farligt affald, stilles der vilkår til opbevaring af farligt affald.

På baggrund af ovenstående, vurderer Sønderborg Kommune at opbevaring, håndtering og bortskaffelse af affald ikke vil medføre forurening eller gener.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- . Vilkår 7
- . Vilkår 8
- . Vilkår 9
- . Vilkår 10

10. Gødningsproduktion og –opbevaring

Bedriftens gødningsproduktion beregnes i gødningsregnskabet.

Ansøger har ikke indsendt en kapacitetsberegning men kommunen har beregnet gødningsmængden ud fra de oplysninger der er indkommet som supplerende undervejs i sagsbehandlingen:

8.000 slagtesvin 32-107 kg x 0,587 m³ gylle =4.065 m³

14.500 smågrise 7,3-32 kg x 1,03 m³ gylle =1977 m³

Regnvand mv. = ca. 700 m³

I alt 6742 m³ gylle mv.

Opbevaringskapacitet:

Gyllebeholdere på 1500 m³ forbeholder på ca. 16 m³ og ca. 300 m kanaler = 1820 m³.

Der er således ca. 3,3 måneders opbevaringskapacitet på ejendommen. Der skal herudover findes kapacitet til 3.206 m³ gylle på ejers øvrige ejendomme eller ved lejeaftaler.

Miljømyndighedens vurdering

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen skal husdyrbrug kunne dokumentere, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders gødningsproduktion. Kravet kontrolleres i forbindelse med de lovpligtige basistilsyn.

Kommunen vurderer, at de generelle regler vedrørende håndtering af flydende husdyrgødning er tilstrækkelige til at regulere opbevaring og håndtering af gylle/vaskevand.

For at undgå spild af gylle ved udkørsel, stilles der vilkår til, at håndtering af flydende husdyrgødning skal foregå under opsyn og på fast plads med mindre der anvendes selvlæssende fyldetårn.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- Vilkår 15
- Vilkår 16

11. Reduktion af ammoniak ved anvendelse af BAT

Et af hovedformålene med husdyrbrugloven, er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik på bedriften. Princippet om brugen af bedst tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25, skal husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år reduceres til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Husdyrgodkendelse.dk beregner automatisk den vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak opnåelig ved anvendelse BAT. Ammoniakemissionsniveauet fra bedriften på Skovvej 36 må maksimalt hhv. 3.959 kg NH₃-N.

De vejledende BAT-krav til ammoniakemission er overholdt, da ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt er beregnet 3.959 (se tabel 13).

Tabel 13. Den vejledende emissionsgrænseværdi og den faktiske emission.

	Ammoniakemission (Ansøgt ændring)
Emissionsgrænseværdier beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledning	3.959 kg
Beregnet emission i www.husdyrgodkendelse.dk	3.959 kg
Emissionsgrænseniveauet er overholdt med:	0 kg

BAT-kravet for ammoniak opfyldes ved:

- Husdyrbruget har i nudrift staldsystemer, som lever op til BAT- krav.

Miljømyndighedens vurdering

Projektet overholder det generelle krav til reduktion af ammoniaktabet i forhold til referencenormen for stalde og opbevaringslagre.

Sønderborg Kommune vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke baggrund for at stille vilkår om yderligere indførelse af bedst tilgængelig teknologi.

12. BAT (bedste tilgængelige teknik) på husdyrbruget

Husdyrbruget på Skovvej 36 har mindre end 2.000 pladser til slagtesvin og er derfor ikke omfattet af BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin. For at leve op til § 1, stk. 1-8 i husdyrbrugsloven og bilag 1, B stk. 8 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug, vurderer Sønderborg kommune at det til stadighed er BAT for ikke IE brug at leve op til nedenstående:

Godt landmandskab

Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold.

Ansøger oplyser følgende om godt landmandskab/management på husdyrbruget:

- Godt landmandskab sikres bl.a. gennem ajourført beredskabsplan og dagligt opsyn med stald-, opbevarings- og foderanlæg.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Denne opdateres senest, når der er etableret ny stald mv.
- Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.
- Det er ikke påtænkt at udarbejde planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager med efterfølgende igangsætning af reparation.
- Der er ikke egentlige uddannelses- og træningsprogrammer, men den ansatte sendes på relevante kurser, når der er behov, alt efter hvilke type arbejdsopgaver, der skal håndteres.
- Der er alarmer på ventilation, således at der kan gribes ind, hvis der er strømsvigt eller lignende.
- Anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

Miljømyndighedens vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Sønderborg Kommune, at ansøger bruger BAT indenfor management/godt landmandskab.

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- Vilkår 11
- Vilkår 12
- Vilkår 13
- Vilkår 14
- Vilkår 15

Effektiv vandudnyttelse

For at opnå en effektiv vandudnyttelse på et husdyrbrug, er det BAT at anvende en kombination af blandt andet:

- Registrering af vandforbruget
- Opsporing og udbedring af lækager
- Anvendelse af højtryksrensere til rengøring af staldbygninger og udstyr
- Kontrol og (om nødvendigt) regelmæssig indstilling af udstyret til drikkevand.

Ansøger oplyser følgende om vandbesparende foranstaltninger:

- Registrering af vandforbruget, (der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.)
- Der anvendes iblødsætning og vask med højtryksrensere til rengøring af staldbygninger, mv.
- Der er drikkekopper i foderautomater samt ekstra drikkekopper, hvorved evt. vandspild vil indgå i foderet samt opsamles.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT for at opnå effektiv vandudnyttelse.

Spildevand

For at reducere produktionen af spildevand og emissioner herfra, er det BAT at anvende en kombination af nedenstående:

- Hold de forurenede områder på gårdspladsen så små som muligt
- Minimer vandforbruget
- Led spildevandet over i en særlig beholder eller et anlæg til gylleopbevaring
- Rens spildevandet

Ansøger oplyser følgende om minimering af spildevandsproduktion- og emissioner:

- Minimering af vandforbruget
- Spildevand ledes til gyllebeholder

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT for at reducere produktionen af spildevand og emissioner heraf.

Effektiv energiudnyttelse

For at opnå effektiv energiudnyttelse på et husdyrbrug er det BAT, at anvende en kombination af blandt andet:

- Højeffektive varme-, køle- og ventilationssystemer
- Optimering og optimeret styring af varme-, køle- og ventilationssystemer, især ved anvendelse af luftrensningssystemer.
- Isolering af vægge, gulve og/eller lofter i stalde
- Anvendelse af energieffektiv belysning
- Anvendelse af varmevekslere
- Anvendelse af varmepumper til varmegenvinding
- Varmegenvinding med opvarmet og kølet gulv med strøelse (combidecksystem)
- Anvendelse af naturlig ventilation

Ansøger oplyser følgende om energibesparende foranstaltninger:

- Alle stalde er isolerede
- Staldene er etableret med diffus eller undertryksventilation. Der er separat styring på hver sektion, som styrer alt med varme/ventilation og overbrusning og alarm. Afkastene er 1 meter over taget. Afkasthastigheden er ca. 10-12 m/s. Ventilationen er frekvensstyret.
- Ventilatorer vaskes i forbindelse med vask af stalde (reducerer modstand) og der er temperaturstyring, alarmer mv. på ventilationsanlæggene.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT for at opnå effektiv energiudnyttelse.

Emissioner fra opbevaring af gylle

For at reducere ammoniakemissionerne til luft fra en gyllebeholder, er det BAT at anvende en kombination af nedenstående teknikker:

- Minimer omrøringen af gylle
- Tildækning af gyllebeholderen

Ansøger oplyser følgende om emissioner fra opbevaring af gylle:

- Gylle omrøres kun forud for udbringning

- Gyllebeholderne bliver etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.
- Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at BAT er overholdt i forhold til emissioner fra opbevaring af gylle.

Ammoniakemission fra svinestalde

Ansøger oplyser, at da BAT med hensyn til ammoniakemission er overholdt, ønskes der ikke investeret i yderligere ammoniakreducerende tiltag på nuværende tidspunkt. Endvidere foregår hele ændringen i eksisterende stalde.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT i forhold til ammoniakemissioner fra svinestalde.

13. Alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger

Af Ejendommen har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsurening ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Godkendelsen omhandler udelukkende eksisterende byggeri og derfor vurderes det at der ikke væsentlige alternativer.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT, og at det derfor ikke er nødvendigt at etablere yderligere BAT virkemidler.

14. Oplysninger m.v. til miljøkonsekvensrapport

Miljøkonsekvensrapporten indgår som en del af processen for ansøgninger om godkendelse og tilladelse omfattet af VVM-direktivets krav om miljøkonsekvensvurdering. Denne omfatter også krav til kommunalbestyrelsens høringer og sagsbehandling i øvrigt, som er indeholdt i reglerne i denne bekendtgørelse samt husdyrbruglovens kapitel 6.

Landbrugsrådgiver Jakob Altenborg har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport til husdyrbruget på Skovvej 36, 6430 Sønderborg.

Miljøkonsekvensrapporten sammen med ansøgningsdokumentet kan ses i bilag 5.

Miljøkonsekvensrapporten skal ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 pkt. D mindst omfatte følgende oplysninger:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
  - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
  - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
  - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
  - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. D, nr. 1, og tillige pkt. C, nr. 1, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at indholdet i den udarbejdede rapport er i overensstemmelse med Kommunens vurdering i den indeværende miljøgodkendelse. Miljøkonsekvensvurderingerne findes dels i den indsendte ansøgningstekst samt i den indsendte miljøkonsekvensrapport. Både ansøgningsdokument og miljøkonsekvensrapport er derfor indsat som bilag 5. Det er hermed kommunens opfattelse, at det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger er beskrevet, påvist og vurderet tilstrækkeligt i forhold til:

Befolkningen og menneskers sundhed.

1. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2- natur samt bilag IV- arter.
2. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
3. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
4. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter A-D.
5. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer.

15. Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

Nabo- og partshøring

Et resume og et link til udkast til miljøtilladelse blev den 10. april 2019 udsendt til høring hos naboer inden for konsekvensområdet for lugt (735 m) og skønnede parter i sagen, ansøger selv og ansøgers konsulent. Et resume og et link til udkast af denne tilladelse er sendt i partshøring hos:

- Jens Peter Christiansen
- Jakob Altenborg

Ejere og lejere som er blevet hørt fremgår af bilag 7.

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 30 dage frem til og med den 10. maj 2019.

Nabohøringen/partshøringen gav 3 kommentarer på trafikgener i forbindelse med tung trafik på Skovvej.

Høringssvaret er behandlet i bilag 6.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 20. maj 2019 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Sønderborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune.

Sønderborg Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb mandag den 17. juni 2019.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune i klageportalen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Sussanne Bigum Mortensen

Erhverv og Affald

Sønderborg Kommune

16. Bilag

Bilag 1- oversigtskort over ejendommen

Bilag 2

Beskyttet natur efter national og international lovgivning

Definition af beskyttede naturområder:

Natura 2000 naturtyper	Arealer beskyttet af international lovgivning. Udpegede naturarealer, der skal bevare og beskytte naturtyper og vilde dyre- og plantearter, der er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.
Naturtyper beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven	Arealer beskyttet af national lovgivning. Enge, moser, heder og overdrev på 2.500 m ² (for de enkelte området eller i sammenhæng med hinanden) eller søer på 100 m ² inklusiv fugtig bredvegetation. De beskyttede arealer har indhold af plante- og dyreliv karakteristisk for naturtypen. Naturtyperne er beskyttet mod alle tilstandsændringer. Registreringen af beskyttet natur er kun vejledende, hvorfor Kommunen skal høres i de konkrete tilfælde.

Kategorisering af naturtyper

En øget ammoniakdeposition påvirker naturarealer. Vurderingen om hvorvidt, der skal stilles konkrete krav til ammoniakemissionen, afhænger af hvilken kategori naturtypen hører under. De forskellige kategorier beskrives herunder, og kan ses i tabel 14.

Kategori 1, 2 hører under husdyrgodkendelseslovens § 7. Kategori 3 er beskrevet i § 27 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. For de naturtyper der hører under kategori 1-3, kan der stilles krav om specifikt maksimal værdi for samlet ammoniakdeposition.

Enge og søer hører ikke under en kategori, men er generelt beskyttede af naturbeskyttelseslovens § 3. For dem gælder, at det skal vurderes om en ekstra kvælstoftilførsel kan forårsage en ændring af naturtilstanden. Efter naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke ske en tilstandsændring uden dispensation fra Kommunen. Kommunen kan i særlige tilfælde give dispensation til en tilstandsændring i beskyttet natur.

Tabel 14. ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse
Kategori 1	Natura 2000 naturtyper
Kategori 2	Beskyttede heder, højmoser, lobeliesøer > 10 ha og overdrev > 2,5 ha.
Kategori 3	Beskyttede heder, moser, overdrev samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skoven opfylde mindst et af følgende tre kriterier: 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25 og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Enge og søer

Tålegrænser for naturtyper

Tålegrænser for de forskellige naturtyper mht. ammoniaknedfald varierer jf. Vejledning om godkendelse af husdyrbrug. Se tabel 15.

Tabel 15. Tålegrænser for forskellige naturtyper mht. ammoniaknedfald (Faglig rapport fra arbejdsgruppen om ammoniak Faglig rapport fra DMU, nr. 568 2006)

Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	Sure overdrev 10-20, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	10-25	klit 10-20, fugtige klitlavninger 10-25
Hede	10-25	tør hede 10-20, våd hede 15-25
Fersk eng	15-25	
Strandeng	30-40	
Mose (og kær)	5-25	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-25
Løvskov	10-20	
Nåleskov	10-20	

Baggrunds niveauet for kvælstofbelastningen ligger i Sønderborg Kommune på 16-21 kg N/ha/år. I området omkring ejendommen ligger baggrundsbelastningen på 14,2-18,5 kg N/ha/år.

Bilag 3 – Oversigtskort over naturpunkter ved Skovvej 36

Kortbilag: Naturscreening, Skovvej 36	Signaturforklaring Padderregistrering Art ● Levte Beskyttet natur (signatur) - Eng - Hede - Mose - Overdrev - Strandeng - Sø	Kortbilag Luftfoto Afdeling Vand & Natur Sagsbehandler: SJ Dato: Dec. 2018 Sønderborg

160 80 0 160 Meters 1:8.000

Bilag 4

Natura2000 områder, trusler

Habitatnaturtype/-art	Trussel
Strandvold med flerårige planter	Tilgroning, invasive arter
Strandeng	Tilgroning, invasive arter, uhensigtsmæssig hydrologi
Næringsrig sø	Tilgroning
Bøg på muld	Næringsstofbelastning
Bøg på mor	Næringsstofbelastning
Ege-blandskov	Næringsstofbelastning
Elle- og askeskov	Næringsstofbelastning, uhensigtsmæssig hydrologi
Skæv vindelsnegl	Arealreduktion/fragmentering, tilgroning (levested)
Stor vandsalamander	Tilgroning

Bilag 5- Miljøkonsekvensrapport og ansøgning

(Bilagets her består både af ansøgningsdokument og miljøkonsekvensrapport. Grunden til bilaget består af begge dele, skyldes at en del vurderinger fra ansøgers konsulent står i ansøgningsdokumentet)

Ansøgning om miljøgodkendelse for

Svineproduktion

Skovvej 36

6430 Nordborg

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	54
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.	54
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	54
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.	54
B.3 Forhold til andre husdyrbrug	55
B.4 Beliggenhed og omgivelser	55
Landskabs og planmæssige forhold.....	57
B.5 Ammoniakemission	59
Natur.....	59
B.6 Lugtemission	61
B.7 Emissioner og genepåvirkninger	63
Støj	63
Lys	64
Fluer og skadedyr	64
Støv	65
Transport	66
Egenkontrol	67
Risici og håndtering	67
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug	68
Fast affald.....	69
Spildevandsmængde.....	70
Energiforbrug.....	71
Vandforbrug.....	72
Reststoffer	72
Foder	72
B.9 Valg af BAT	73
B.10 Grænseoverskridende virkninger	73
IE-husdyrbrug	74
Miljøkonsekvensrapport.....	74
D.1-a Udformning, dimensioner mm.....	74
D.1-b Forventede indvirkning på miljøet.....	74
Vandmiljø.....	74
Natur.....	75

Naboer/lugt	75
D.1-c Særkender	76
Beskrivelse af risici	76
Beskrivelse af risikominimering/BAT	76
D.1-d Væsentlige alternativer	77
D.2 Ikke teknisk resumé	77
Lugt.....	77
Vandmiljøet.....	77
Andre miljøpåvirkninger.....	77
D.3 Kompetente ekspert.....	78

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Anlæggets produktionsareal, staldsystem og dyretype fremgår af husdyrgodkendelse.dk

De enkelte staldafsnit er opdelt og indtegnet efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes bruttoareal, således at der ikke er foretaget fradrag af arealer i staldene. Derfor er der ikke medsendt detaljerede tegninger over staldene.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholderne er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 4.700 m³, og det vurderes ud fra normtal 2018, at der under normale forhold produceres ca. 6.000 m³ husdyrgødning på ejendommen, og der således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området hvilket omfatter det lovpligtige flydelag.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold at smågrise og slagtesvin.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Der er ingen bygningsmæssige ændringer i forbindelse med overgang til stipladsmodellen.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er hverken teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Der er på den samlede bedrift yderligere 3 ejendomme med opdræt af grise. Disse ejendomme drives særskilt og der er ingen teknisk, forureningsmæssig eller driftsmæssig forbindelse mellem ejendommene.

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens § 6 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	641 m	Forlystelsespark	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	441 m	Skovvej 34	50 m
Nabobeboelse u. landbrugspligt	1237 m	Skovvej 37	50 m

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	956	25 m	Ja	
Fælles vandindvindingsanlæg	1210	50 m	Ja	
Vandløb	557	15 m	Ja	

Dræn	> 15	15 m	Ja	
Sø	323	15 m	Ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	22	15 m	Ja	
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	-	15 m	Ja	Ingen beboelse
Naboskel	2	30 m	Ja*	Gylletanken er placeret tæt på skel. Der er dog ingen merforurening og den er etableret

*Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	7545	Lilleskov og trolmosen	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	14173	Overdrev	Ja (mindst 10 m)
Kategori 3 natur	553	Overdrev	-

Vurdering

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens § 6 og § 7 overholdt. Alle § 8 afstandskrav er overholdt, på nær afstand til skel, dog sker der ingen merforurening i forbindelse med denne miljøtilladelse. Idet der ikke sker nogen merforurening, som følge af denne ansøgning, er § 8 afstandskravene ikke gældende for denne miljøtilladelse og der søges derfor ikke dispensation for dette afstandskrav.

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et område der i kommuneplanen er udlagt til særligt værdifuldt landbrugsområde, geologisk værdifuldt område og skovrejsningsområde. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2017-2029)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber		x
Uforstyrrede landskaber (Stille- og mørkeområde)		x
Større sammenhængende landskaber		x
Værdifulde Geologiske områder	x	
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Værdifulde landbrugsområder og store husdyrbrug	x*	
Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning	x	
Lavbundsareal		x
Kirkebyggelinjer		x

Skovbyggelinjer		x
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Klitfredning		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		x

*Særligt Værdifulde Landbrugsområder

Retningslinjerne er beskrevet i Sønderborg Kommunes kommuneplan 2017-29.

Geologiske interesseområder i Sønderborg Kommune.

De geologiske bevaringsområder.

- Geologiske profiler af enestående og af særlig værdi i kystklinter og råstofgrave skal søges holdt åbne og tilgængelige.
- Landskabsformer, blotlagte geologiske profiler mv., som tydeligt viser landskabets geologiske tilblivelse, skal bevares og søges holdt synlige uden skæmmende eller slørende beplantning og bebyggelse.
- Landskabsformer og blottede profiler mv., som særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning og de geologiske processer, skal søges bevaret og beskyttet.
- Inden for områder af særlig geologisk interesse skal hensyn til geologien tillægges særlig stor vægt.
- Byggeri og anlægsarbejder, beplantning mv., som kan sløre landskabets dannelsesformer, skal så vidt muligt undgås i områder af særlig geologisk interesse.
- Geologisk interessante kystprofiler og profiler, der afdækkes ved råstofgravning, bør søges friholdt.
- Der bør søges bevaret et-to profiler ved Nybøl Nor.
- Bakkestrøgene ved Bøgebjerg-Egebjerg bør bevares.

Særligt værdifulde landbrugsområder

De særligt værdifulde landbrugsområder er vist på kortet. I de særligt værdifulde landbrugsområder gælder retningslinjerne for landbrugsjord.

- Når landbrugsjord inddrages til andre formål end jordbrug, skal det dokumenteres, at der er taget de størst mulige hensyn til landbruget.
- Arealudlæg til andre formål end jordbrug kræver en planlægningsmæssig og funktionel begrundelse.

Vurdering

Projektet indebærer ikke nybyggeri på ejendommen, og det vurderes at være i overensstemmelse med kommuneplanens rammer. Det vurderes derfor ikke relevant at foretage yderligere vurdering af ejendommens placering i landskabet.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 3959 kg N/år, hvilket er samme niveau som den tilladte drift.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 .	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,

- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Naturkategori	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	0,0	0,0	Nærmeste kategori 1 natur ligger over 7500 m væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 2 natur	0,0	0,0	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 14000 meter væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur	0,1-1,1	0,0	Nærmeste kategori 3 natur ligger øst for ejendommen i form af et overdrev. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør 0,0 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X

Spidssnudet frø	X
Løgfrø	X
Løvfrø	X
Strandtudse	X
Dværgflagermus	X
Sydflagermus	X
Brunflagermus	X
Vandflagermus	X
Strandtudse	X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

De nærmeste vandhuller med mulighed for bilag IV-arter (stor vandsalamander og spidssnudet frø) ligger i en afstand af ca. 340 øst for anlægget. Søen er meget lille og anlægget har ligget der i mange år.

For de øvrige arter gælder at der ingen aktuelle registreringer er af arterne i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen og det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende natur.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter, da der er langt til de nærmeste habitater og påvirkningen af disse habitater er minimal. Det vurderes at såfremt der findes bilag IV arter i det nærmeste vandhul, så er deres tilstedeværelse foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	31320	81117	31320	81117
Ansøgt drift	31320	81117	27338	68888
Fald	0	0	3982	12229

Som angivet i tabellen sker der et fald i lugtemissionen med det ansøgte projekt. I forbindelse med godkendelsen vil der blive foretaget ugentlig udslusning af husdyrgødning fra stalde med drænet gulv. Dette tiltag reducerer lugtemissionen med 20 %. Der vil blive ført logbog over udslusningstidspunkter.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Skovvej 37 (enkelt bolig)	0	Ny	217	1318	Ja
Landevejen 47 (samlet bebyggelse)	0	Ny	435	481	Ja
Hurup (byzone)	0	Ny	615	676	Ja

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor disse afstande og derfor er kumulationen med andre husdyrbrug ikke vurderet.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og derfor vurderes det at produktionen ikke vil medføre en påvirkning med lugt i forhold til de omkringboende.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Beskrivelse af støjklider

Der kan forekomme støjklider fra:

- Foderanlæg og kompressor
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift
- Korntørring

Driftsperiode for støjklider

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 6-18. Dog med undtagelse af den periodevise markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Der anvendes færdigblandet foder og der er automatisk fodring 3 gange pr. dag. Der anvendes tørfoder. Foderanlægget er kun til transport af foder da alt foder leveres færdigblandet på ejendommen.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjkloder

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Lys

Lysforhold

Belysning af anlæg: Der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer, samt fra udendørsbelysning ved udleveringsrampe og ved foderindlevering.

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil ikke medføre væsentligt mere belysning end i nudriften. Det forventes ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Herudover anvendes der rovfluer.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer.

Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. (Bek. nr. 611 af 23. juni 2001). Der er fast aftale med privat rottebekæmpelsesfirma.

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af færdigfoder og mineraler.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendommen beliggende nær ved vejene.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Transport

Transporter	Før godkendelse			Efter godkendelse		
	Antal/ år	Kapacitet pr. transport	Transport- middel	Antal/ År	Kapacitet pr. transport	Transport- middel
Transport af tilskudsfoder	52	38 tons	Lastbil	52	38 tons	Lastbil
Halm	1	12 tons	Traktor	1	12 tons	Traktor
Levering af smågrise	26		Traktor	26		Traktor
Afhentning slagtesvin	35	-	Traktor	35	-	Traktor
Afhentning af døde dyr	52	-	Lastbil	52	-	Lastbil
Afhentning af smågrise	26	varierende	Traktor	26	varierende	Traktor
Udbringning husdyrgødning - gylle	240	25 tons	Traktor	240	25 tons	Traktor
Affald	26	-	Lastbil	26	-	Lastbil
Brændsel	1		Lastbil	1		Lastbil
Transporter i alt	459			459		

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen foregår af Skovvej, hvor der findes andre beboelser. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 8-16, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage indenfor normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Det understreges at antallet af transporter er vejledende da det naturligvis vil være afhængigt af hvilken produktion der vælges.

Vurdering

Da der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen, og der ikke er nogen stigning i antallet af transporter, vurderes det på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentlige gener for de omkringboende.

Egenkontrol

- Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år.
- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning"
- Overvågning af vand og strømforbrug

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frosne marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljörisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der er ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er ingen oplag af olie eller andre olie kemikalier på ejendommen.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type. I nedenstående skema redegøres for affaldskategorier og bortskaffelse af affald.

Fast affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	-	-		ingen		
Olietromle	-	-		ingen		
Blyakkumulatorer		Egen		ingen	16.06.01	05.99
Spraydåser	Stald	Egen	Kommunal modtagestation	15	16.05.04	23.00
Kanyler i særlig beholder	Stald	Egen	Kommunal modtagestation	varierende	18.02.02	05.13
Tørbatterier – NiCd		Egen	Kommunal modtagestation	1	20.01.33	77.00
Tørbatterier – Kviksølv		Egen	Kommunal modtagestation	1	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container	Egen	Kommunal modtagestation		15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Egen	Kommunal modtagestation		15.01.02	52.00
Bigbags af PE-plast	Container	Egen	Kommunal modtagestation		15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Egen	Kommunal modtagestation		20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	varierer	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container	Egen	Kommunal modtagestation		Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Ufarligt emballageaffald

De væsentligste mængder foder leveres i løs vægt uden emballage. Enkelte specialprodukter leveres som sækkevarer/storsække eller i plastdunke. Såsæd til markbruget leveres som sækkevarer eller i storsække. Derudover forekommer der emballage fra rengørings- og desinfektionsmidler. Emballageaffald fra medicinpakninger forekommer i begrænsede mængder.

I det omfang ufarligt emballageaffald kan bortskaffes med dagrenovationen, bortskaffes det af den vej. Øvrigt affald bortskaffes i overensstemmelse med kommunens regulativer for affald.

I det omfang der bliver større mængder emballageaffald fra foderleverancer og leverancer af sædekorn og andre produkter til markbruget, samt plastdunke og afdækningsplast, bortskaffes de således gennem kommunalt godkendte/anviste ordninger.

Kemikalier generelt

På ejendommen forekommer ingen opbevaring af klinisk / medicinsk affald (sprøjter medicinrester m.v.), idet dette medtages/bortskaffes af dyrlæge eller gennem den kommunale modtagestation. Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ eller via dyrlæge.

Pesticider

Ingen – driften af marker foretages fra anden ejendom.

Oliekemikalier

Ingen – driften af marker foretages fra anden ejendom.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	700 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra driftsbygning	100 m ³	Septiktank	ja

Beskrivelse af spildevandstilledning

700 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand ledes til septiktank med nedsivning. Ejendommen ligger på grænsen til indsatsområde for ukloakerede ejendomme i spildevandsplanen. Der er i spildevandsplanen ikke redegjort for hvad den direkte afledte betydning af denne udpegnings er.

Tagvandet afledes til dræn.

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	170.000 kwh	140.000 kwh
Fyring stald	Træpiller	træpiller

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af Seges er elforbruget ca. 10 kWh pr. slagtesvin og ca. 2 kWh pr. smågris. Forbruget for en tilsvarende produktion jf. normtal for 8.000 slagtesvin vil være på ca. 80.000 kWh og for 14.500 smågrise 29.000 kWh, samlet 109.000 kWh

Elforbruget i svinestalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr.

Træpiller er til opvarmningsformål i stald og opvarmning af brugsvand.

Energibesparende foranstaltninger

Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer sikres det, at der i det omfang det er foreneligt med biologiske forhold, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Elforbruget på ejendommen ligger over normerne, hvilket skyldes at staldene er ældre. Der er en igangværende proces med udskiftning til mindre energiforbrugende udstyr, herunder LED lyd og energibesparende ventilatorer. Der udskiftes i med den hastighed som det nuværende udstyr nedslides.

Vandforbrug

Vand

* Drikkevandet er beregnet ud fra standard normer for vandforbrug i "Håndbog i driftsplanlægning 2015"

Ifølge "Håndbog til driftsplanlægning fra 2015" udgivet af Seges beregnes der et vandforbrug på ca. 560 l pr. slagtesvin (32- 107 kg) og 143 L pr. smågris (7,3-32 kg) svarende til ca. 6.555 m³ for en tilsvarende produktion. Vandforbruget svarer nogenlunde til normen.

Bedriften forsynes vand fra Sønderborg forsyning. Der forventes en status quo i vandforbruget i forbindelse med tilladelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor, kvælstof og zink. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Der anvendes indkøbt foder og eget korn. Foderet leveres til siloer og foderlade. Mht. støv mm. fra foderproduktionen er dette behandlet særskilt under støv.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer.

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Sønderborg Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Thisted Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på stalde. Der er ikke en stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT

Alle stalde er med delvise spaltegulve eller med drænede spaltegulve. Der er tale om eksisterende stalde og BAT niveauet er derfor overholdt.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

IE-husdyrbrug

Der er ikke tale om et IE-husdyrbrug da der er under 2000 stipladser til slagtesvin.

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende afsøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

D.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

	Grundplan ca.	Bygningshøjde ca.	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Smågrise	950 m ²	5 m	20 °	Grå elementer, gråt tag	Smågrise
Slagtesvinestald	1422 m ²	6 m	20 °	Grå elementer, gråt tag	Slagtesvin
Gyllebeholder	2200 m ³	3 m		Elementer	Gylle

D.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Projektets forventede væsentlige indvirkningerne på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation

Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men I Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildes den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendommen, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation

Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriften tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er ikke andre bedrifter indenfor en afstand der gør at kumulationen skal vurderes.

Naboer/lugt

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støv og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder disse afskæringskriterier og derfor vurderes bedriften ikke at påvirke miljøet væsentligt med hensyn til lugt.

I relation til øvrige gener er der redegjort herfor i punkt B-7, og det vurderes at der ikke er forhold ved produktionen der påvirker menneskers generelle sundhed.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke øvrige produktioner indenfor disse afstande og derfor er kumulationen med andre husdyrbrug ikke vurderet.

D.1-c Særkender

Der er tale om en produktion af smågrise og slagtesvin. I forbindelse med godkendelsen af produktionen har man forholdt sig til de mulige væsentlige indvirkninger på miljøet.

Ejendommen forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Beskrivelse af risici

- Utæthed i gyllebeholder
- Overløb af gylle

Beskrivelse af mulige uheld

Største risiko for uheld vurderes at kunne ske i forbindelse med opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af risikominimering/BAT

Gyllebeholderne bliver etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT

Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

D.1-d Væsentlige alternativer

Ejendommen har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsuring ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Godkendelsen omhandler udelukkende eksisterende byggeri og derfor vurderes det at der ikke væsentlige alternativer.

D.2 Ikke teknisk resumé

Lugt

Der er 1317meter til nærmeste enkeltliggende nabo, samt 481 meter til nærmeste samlede bebyggelse og 676 meter til nærmeste byzone, afstandene er beregnet som vægtede gennemsnitsafstande. Den korrigerede geneafstand som beregnes i husdyrgodkendelse.dk til nærmeste nabo er beregnet til 216 meter og til samlet bebyggelse og byzone er den henholdsvis 434 og 614 meter.

Vandmiljøet

Det er vurderet at de generelle krav til vandmiljø og grundvand i alt sin væsentlighed beskytter og forebygger en påvirkning af vandressourcerne.

Ammoniak

Produktionen medfører en udledning på 3958 kg N/år, hvilket er samme niveau som allerede tilladte produktion. Den deraf følgende deposition på omkringliggende natur overholder afskæringskriterierne i bekendtgørelsen og vil dermed ikke medføre en væsentlig påvirkning af områdets natur.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Væsentlige alternativer

Der er ikke overvejet væsentlige alternativer, idet godkendelsen finder sted i eksisterende bygninger, og der ikke umiddelbart findes andre realistiske alternativer.

Foranstaltninger ved ophør

I forbindelse med virksomhedens ophør vil alle stalde og gylletanke bliver rengjort og evt. affald vil blive fjernet, herunder vil gammelt inventar mm. bliver fjernet. Såfremt gyllebeholderne ikke vil blive anvendt af anden landbrugsvirksomhed, vil de blive fjernet.

D.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.

Bilag 6 Behandling af hørings svar

Tung trafik

Der er indkommet tre hørings svar vedr. tung trafik på Skovvej. Alle tre hørings svar har anført at de er bekymret for at Skovvej er revnet og deres huse slår revner. Det anføres også at rabatten er opkørt da det er umuligt for almindelige biler at passere en lastbil uden at køre ud i rabatten.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg kommunes Projekt og Anlæg har den 30. april 2019 besigtiget Skovvej. På baggrund af besigtigelsen har projekt og anlæg følgende udtalelse om vejforholdene på Skovvej:

"Der er ikke mulighed for at vurdere hvor meget trafikmængden stiger efter ændringen af svineproduktionen. Ifølge lov om offentlige veje § 8 har vejmyndigheden ansvaret for at holde de offentlige veje i den stand, som trafikens art og størrelse kræver. Det vil også sige at kommunen skal holde vejene i en driftsmæssig forsvarlig stand, og det er vejen i dag.

Men effekten af tung trafik kan erfaringsmæssigt betyde noget for ejendomme nær vejen, dog uden at det udvider kommunens forpligtelse til at vedligeholde vejen. Men når antal og vægt af trafikken stiger, kræver det flere ressourcer at holde vejen intakt. Driftsmæssig forsvarlig stand kan ikke sikre at beboerne ikke bliver påvirket af trafikken. Det sker at ældre bygninger tæt på vejen, særligt dem med kampestensfundament, bliver påvirket af tung trafik, men når vejen er i driftsmæssig forsvarlig stand, skal ejeren selv tage sine forholdsregler."

Af miljøgodkendelsen fremgår det at de ændrede produktionsforhold ikke medfører stigning i trafikbelastningen fra ejendommen. Projekt og Anlæg vurderer, at vejen er i driftsmæssig forsvarlig stand, og vil på baggrund af miljøgodkendelsen ikke ændre på vedligehold af vejen.

Det er ikke muligt at stille vilkår i forhold til trafikforholdene på offentlig vej i miljøgodkendelsen da husdyrbrugsloven kun regulerer færdsel på ansøgers egen matrikel. Dette har Miljø og Fødevarerklagenævnet truffet en række afgørelser om, for eksempel NMK-132-00822 og Nmk-132-00792.

Sønderborg Kommune vurderer, at de indkomne hørings svar ikke giver anledning til at stille yderligere vilkår i forhold til transporter til og fra Skovvej 36.

Der henvises til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Bilag 7 Nabohøringsliste

adresse	postdistrikt
Skovvej 27	6430 Nordborg
Skovvej 34	6430 Nordborg
Skovvej 25	6430 Nordborg
Skovvej 24	6430 Nordborg
Kvanløkke 10	6430 Nordborg
Vestervej 7	6430 Nordborg
Skovvej 23	6430 Nordborg
Skovvej 21	6430 Nordborg
Vestervej 1	6430 Nordborg
Skovvej 16	6430 Nordborg
Skovvej 22	6430 Nordborg
Mads Patent Vej 1	6430 Nordborg
Sjellerupvej 7 C	6430 Nordborg
Skovvej 32	6430 Nordborg
Skovvej 24	6430 Nordborg
Kvanløkke 10	6430 Nordborg
Skovvej 17	6430 Nordborg
Skovvej 4	6430 Nordborg
Overballe 18	6430 Nordborg
Skovvej 30	6430 Nordborg
Arnbjergvej 36	6430 Nordborg
Skovvej 26	6430 Nordborg
Skovvej 19	6430 Nordborg
Arnbjergvej 34	6430 Nordborg
Skovvej 15	6430 Nordborg
Vestervej 3	6430 Nordborg